

Lindås 19.02.2023

Innspill til ny Strategisk næringsplan for Alver

Lindås bygdelag ønsker å sende innspill til ny Strategisk næringsplan for Alver:

Alver kommune har satt seg følgende mål:

Vi vil at det skal vere godt og attraktivt å leve, bu, arbeide og skape verdier i Alver kommune, med vekst i folketal, arbeidsplassar og bedrifter. Vi vil utvikle oss som eit biosfæreområde og vere eit nasjonalt tyngdepunkt for vekst og utvikling innan grøn industri. Vi vil utvikle heile kommunen.

For å få attraktive senter og aktive lokalsamfunn, er det viktig at eksisterende kommunale bygg blir vedlikeholdt, i mye større grad! Det må avsettes flere penger til å følge opp en overordnet vedlikeholdsplan av kommunale bygg i Alver kommune, før man bygger nye store bygg som krever enda mer vedlikehold.

Programmet for næringsplanen deler utfordringsbildet opp i tema:

2.4 Utfordringsbilete for næringsutvikling i Alver

For å kunne oppnå ei konkurransedyktig, berekraftig og framtidsretta næringsutvikling, må kommunen ta utgangspunkt i fortrinn, moglegheter og sentrale utfordringar. I prosessen med næringsplanen er det henta innspel frå ulike bransjar. Desse innspela, saman med kunnskapsgrunnlaget, vil danne grunnlaget for eit utfordringsbilete. Innspela er også sett opp mot mål og strategiar frå kommuneplanen sin samfunnsdel.

Utfordringsbilete er samansett av både internasjonale, nasjonale, regionale og lokale faktorar. Under er det lista opp ulike utfordringar næringslivet har spelt inn og dette er delt dei inn i følgjande tema: **kompetanse, areal, infrastruktur og berekraftig industri, landbruk, skogbruk og havbruk, handel og tenester, reiseliv og kulturopplevingar.**

Under tema «Reiseliv og kulturopplevingar» så ønsker Lindås bygdelag å fremheve Lindåstunet på Lindås som et sted, som har potensiale til å leve opp til mange av de kvaliteter som videre etterlyses i programmet for Strategisk næringsplan!

I programmet nevnes følgende utfordringer:

- Vi samarbeider godt, men samarbeidskulturen er ikkje strategisk nok.
- Vi manglar ei **målretta profilering** av regionen – nokon må ta eigarskap på vegne av alle.
- Vi treng å nytte **UNESCO biosfære** som eit fortrinn i berekraftig næringsutvikling.
- Vi treng meir fokus på befolkningsdrevne næringsutvikling. Kommunen og regionen blir **ikkje opplevd som attraktive nok for busetting, service- og fritidstilbod**, dette er viktig for verksemdene. Vi treng attraktive tilbod som tiltrekker både innbyggjarar og verksemdar. Døme på dette kan vere attraktive bustader, eit godt barnehagetilbod, svømmehall og **kulturhus**.

Nordhordland er Norges første biosfæreområde, og Alver kommune har, som en av 9 kommuner i området, mange av de historisk viktige funksjoner i biosfære området:

- Lyngheisenteret
 - Lindås sjøsluser
 - Vestnorsk utvandringssenter
 - Lindås tuberkulose sykehjem (Lindåstunet)
 - Tinghuset på Lindås
 - Den indre farleia (- deler av)
 - Den Trondhjemske postveg (- deler av)
- for å nevne noen.

Disse stedene formidler vår historie, og de må tas vare på og brukes aktivt. Stedene må vedlikeholdes og utvikles med henblikk på reiselivsnæring og lokale arbeidsplasser, samt formidling av lokal kulturhistorie! Disse stedene bør få en plass i den målrettede profilering av regionen!

Utfordringar reiselivs- og kulturnæring

- Vi manglar **"fyrtårn" og trekkplaster** som sikrar meir besøk.
- Næringa manglar samarbeidskultur, føreseielege opningstider, kvalitetsnivå, risikovilje og risikokapital for å gjere Alver til **eit meir attraktivt og berekraftig reisemål**.
- Næringa har stort forbedringspotensial når det gjeld produktutvikling og samarbeid om pakketilbod.
- Det er for få som driv med reiseliv som heilårsnæring.
- **Nærturistmarknaden har eit unytta potensial.**
- Reisande (særleg utanlandske) **etterspør i større grad klimavenlege reisemål**. Mange turoperatørar set klimastempel som et absolutt krav.
- Reiselivet står overfor eit paradigmeskifte der tenester har vore underprisa og uorganiserte av for mange som driv med reiseliv som ei tilleggsnæring. Det manglar kassaapparat som sikrar inntening.
- Innbyggjarar etterspør symjehall, kulturhus og andre **attraktive kulturtilbod**.
- Det er grunnleggande mangel på **rimelege lokale til kulturnæring**.
- Det etterlysast eit større **samarbeid i mellom aktørar i kulturnæringa**.

Programmet etterlyser «fyrtårn og trekkplaster», attraktive kulturtilbud og rimelige lokale. Å ta i bruk Lindåstunet som lokalt kulturhus og kulturverksted, kan innfri mange av disse ønsker.

Samtidig er lokale kulturhus med til å gjøre lokalmiljøene til et attraktivt sted å leve, bo, arbeide og skape verdier:

4.3.2 Velkommen til attraktive Alver! Tiltak 2023 – 2024

Alver er ein ung kommune i nærleiken av landets nest største by. Vi må profilere oss som ein attraktiv kommune for busetting, arbeid, næringsetablering og det gode liv.

Tiltak og aktivitet	Type oppgåve	Kommunen si rolle	Mål og strategiar i samfunnsdelen	Kommentar
Utarbeide ein regional profileringsstrategi for Nordhordland.	Prosjekt	Prosjektleder	Vi vil at det skal vere godt og attraktivt å leve, bu, arbeide og skape verdier i Alver kommune, med vekst i folketal, arbeidsplassar og bedrifter.	Oppfølging av regional næringsstrategi.

Programmet for næringsplanen legger opp til et stort regionalt kulturhus:

Vere ein pådrivar og støtte initiativ som bidrar til bygging av svømmehall og kulturhus i Knarvik.	Diverse prosjekt og prosessar	Både prosjektleder, deltakar og samarbeids-partnar	Vi skal samarbeide med næringsliv og frivilligheita for å få på plass eit regionalt kulturhus og svømmehall.	Kommunen skal støtte initiativet frå Alverbadet AS og vurdere oppstart av ein prosess for eit regionalt kulturhus.
Bruke biosfærestatus i regional profilering og koordinere innsats for tettare kopling mellom biosfæreprosjektet og industrinæring.	Utreiing	Prosjekteigar	Vi vil utvikle oss som eit biosfæreområde og vere eit nasjonalt tyngdepunkt for vekst og utvikling innan grøn industri.	Nytte ressursar og empiri frå biosfæreprosjektet.

På møtet som Alver kulturråd hold 7. november 2022 om fremtidig regionalt kulturhus i Knarvik, hadde kulturhus konsulent Rune Håndlykken et veldig informativt innlegg om at aktiviteten i ungdomshusene er gått fra å være grenda-initiert til å bli interesse-initiert. Derfor pendler folk nå til sine fritidsinteresser. Mye fritidsaktivitet som ikke hører under Norges idrettsforbund, har bruk for et kulturhus og det er bruk for 3 ulike typer/størrelser kulturhus i en region:

Først har man **utleiehuset** (ungdomshuset) som er lite og ligger der folk bor, og hvor folk låner nøkkel og styrer seg selv. Så har man de litt større **aktivitetshus** for en hel bygd, hvor det er undervisning på kulturskule nivå og temakvelder/samlinger hvor en bygd sine innbyggere kan utfolde seg uten å skulle pendle langt.

Til sist har man det store **Regionale kulturhus** hvor det kan settes opp produksjoner og vises utstillinger. Til denne type hus er der spesifikke krav bl.a. på størrelse på scene etc. Dette er svært kostbare bygg. Det er også her alle de som har lært noe i **aktivitetshusene** kan komme og vise seg frem i en større sammenheng. Rune Håndlykken opplyste at alle bydelene i Bergen nå satser på å få hver sitt store kulturhus, fordi man ser at det skaper en vekst- og trivselsfaktor, som gjør at folk velger å bosette seg i nærheten og pendler mindre på fritiden.

Bygdelaget mener at Lindåstunet egner seg godt til mellomstørrelsen aktivitetshus, fordi det er mange rom til undervisning, og fordi det også er et utomhus areal som kan inngå i aktivitetene. Det har også en beliggenhet som atskiller det litt fra idrett, hvilket Håndlykken påpekte viktigheten av.

Lindås Sjukeheim har vore sentral i helse- og omsorgsarbeidet i heile Nordhordland i snart 100 år. Sjukeheimen, kuren og kapellet er teikna i 1926, av ein av dei første kvinnelege arkitektane i Noreg med eigen praksis, arkitekt Lilla Hansen. Bygget representerer og dokumenterer 100 års helsehistorie, arkitekturhistorie, byggeskikk og handverkstradisjonar.

Både Vestland fylkeskommune og fortidsminneforeningen har vist genuin interesse for bygget, anlegget rundt og historien det representerer.

Her har Alver kommune en unik mulighet for å skape et «fyrtårn og trekkplaster» for «attraktive kulturtilbud», «bærekraftig» og «klimatevennlig reisemål». Når Alver kommune vil «utvikle hele kommunen», så ber vi om at de tar Lindåstunet i bruk!

Vi håper at innspillet vil bli tatt med inn i ny Strategisk næringsplan for Alver.

Vennlig hilsen
Mette Kyed Thorson
Leiar Lindås bygdelag

Tlf. 901 48 834
mktho@online.no